

Ευρωπαϊκό Δίκτυο Γεωπάρκων

Το Δίκτυο Ευρωπαϊκών Γεωπάρκων ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 2000, από τέσσερις φορείς που διαχειρίζονται περιοχές γεωλογικών φυσικών μνημείων:

- Reserve Geologique de Haute-Provence (Γαλλία)
- Μουσείο Φυσικής Ιστορίας του Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου (Ελλάδα)
- Geopark Gerolstein/Vulkaneifel (Γερμανία)
- Maestrazgo Cultural Park (Ισπανία)

Σκοπός του Δικτύου είναι η συνεργασία, ανταλλαγή πρακτικών και εμπειριών και η από κοινού δράση για την προστασία της γεωλογικής κληρονομιάς της Ευρώπης, η αξιοποίηση και ανάδειξη των γεωλογικών φυσικών μνημείων και η συμμετοχή σ' αυτό των σημαντικότερων γεωλογικών μνημείων του Ευρωπαϊκού χώρου.

Στόχος του Δικτύου είναι επίσης η επιστημονική συνεργασία μεταξύ των φορέων που διαχειρίζονται τα γεωλογικά μνημεία για την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού και η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης των περιοχών των Γεωπάρκων μέσω του Γεωτουρισμού.

Τον Απρίλιο του 2001 υπογράφηκε επίσημη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του Δικτύου και της UNESCO, η οποία συμμετέχει στην Διοικούσα Επιτροπή και στη Συμβουλευτική Επιτροπή που αποτελούν τα δύο όργανα λήψης αποφάσεων του Δικτύου. Τα μέλη του Δικτύου Ευρωπαϊκών Γεωπάρκων είναι κάτοχοι του διακριτικού σήματος «European Geopark» το οποίο έχει κατοχυρωθεί σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Δίκτυο συντονίζει η Συντονιστική Επιτροπή (Coordination Committee) με έδρα στο Réserve Géologique de Haute – Provence, η οποία λειτουργεί σε συνεργασία με τα συνεργαζόμενα μέλη. Η Συντονιστική Επιτροπή, αποτελούμενη από δύο αντιπροσώπους από κάθε μέλος-διαχειριστή, και συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα, προκειμένου να εξετάζει την πρόοδο του Δικτύου.

Στα πλαίσια του Δικτύου έχει συγκροτηθεί Συμβουλευτική Επιτροπή για τα Ευρωπαϊκά Γεωπάρκα (Advisory Group), αποτελούμενη από δύο ειδικούς από κάθε γεωγραφική ζώνη που έχει συμμετάσχει ιδρυτικά στο δίκτυο και ένα εκπρόσωπο της UNESCO. Οι δύο ειδικοί θα πρέπει να είναι αναγνωρισμένοι ως τέτοιοι στο πεδίο της αειφόρου ανάπτυξης που βασίζεται στον γεωτουρισμό καθώς και στην προστασία και ανάδειξη της γεωλογικής κληρονομιάς.

Η Συντονιστική Επιτροπή του Δικτύου εξετάζει αιτήσεις υποψηφίων προκειμένου να απονείμει το σήμα «Ευρωπαϊκό Γεωπάρκο» και είναι αποκλειστικά υπεύθυνη να απονέμει τον ως άνω τίτλο στην υποψήφια για ένταξη περιοχή.

Η Συντονιστική Επιτροπή του Δικτύου συμφωνεί να εξασφαλίσει τη δημιουργία και την ευρύτερη δυνατή διεύρυνση του Δικτύου Ευρωπαϊκών Γεωπάρκων και των συνεργαζόμενων μελών.

Ως Ευρωπαϊκό Γεωπάρκο, σύμφωνα με την ιδρυτική διακήρυξη, ορίζεται μια περιοχή, η οποία διαθέτει ιδιαίτερα στοιχεία γεωλογικής κληρονομιάς και έχει εκπονήσει και εφαρμόζει μια στρατηγική βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης η οποία υποστηρίζεται από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προώθησή της.

Τα κύρια χαρακτηριστικά σε ένα Ευρωπαϊκό Γεωπάρκο είναι:

1. Πρέπει να έχει ξεκάθαρα όρια και αρκετή επιφάνεια που να επιτρέπει μια πραγματική βιώσιμη ανάπτυξη. Περιλαμβάνει έναν σημαντικό αριθμό θέσεων γεωλογικού ενδιαφέροντος, με κριτήρια την επιστημονική σημασία, την σπανιότητα, την αισθητική έλξη και την εκπαιδευτική τους αξία. Η πλειοψηφία των θέσεων ενδιαφέροντος στην περιοχή ενός Ευρωπαϊκού Γεωπάρκου πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικές της γεωλογικής κληρονομιάς, αλλά μπορεί να έχουν επίσης αρχαιολογικό, οικολογικό, ιστορικό ή πολιτιστικό ενδιαφέρον.
2. Οι θέσεις ενδιαφέροντος σε ένα Ευρωπαϊκό Γεωπάρκο πρέπει να συνδέονται μεταξύ τους σε ένα οργανωμένο δίκτυο και

να υποστηρίζονται από μέτρα προστασίας και διαχείρισης. Σε ένα Ευρωπαϊκό Γεωπάρκο δεν επιτρέπονται πρακτικές που προκαλούν καταστροφή ή πώληση γεωλογικών αντικειμένων.

3. Πρέπει να διαθέτει ένα οργανωμένο φορέα διαχείρισης ο οποίος να είναι σε θέση να επιβάλει πολιτικές προστασίας και ανάδειξης της γεωλογικής κληρονομιάς και βιώσιμης ανάπτυξης στην περιοχή του.
4. Συμβάλει ενεργά στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής του, μέσα από την ανάδειξη της ταυτότητας του που συνδέεται με την γεωλογική κληρονομιά και έχει ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη του Γεωτουρισμού. Με τον τρόπο αυτό επηρεάζει τις συνθήκες ζωής των κατοίκων της περιοχής και το περιβάλλον. Στόχος του είναι να δώσει τη δυνατότητα στους κατοίκους να συνειδητοποιήσουν τις αξίες της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και να συμμετάσχουν ενεργά στην πολιτιστική αναζωογόνηση του συνόλου της περιοχής.
5. Αναπτύσσει, εξελίσσει, πειραματίζεται και προωθεί μεθόδους για την προστασία και ανάδειξη της γεωλογικής κληρονομιάς.
6. Υποστηρίζει την περιβαλλοντική εκπαίδευση, την εκπαίδευση και ανάπτυξη της επιστημονικής έρευνας σε διάφορους κλάδους των γεωεπιστημών, την αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος και των πολιτικών βιώσιμης ανάπτυξης.
7. Πρέπει να εργάζεται στα πλαίσια του Δικτύου των Ευρωπαϊκών Γεωπάρκων, ώστε να συμβάλει στη συνοχή και δυναμική του. Πρέπει να συνεργάζεται με τοπικές επιχειρήσεις ώστε να προωθεί και να υποστηρίζει τη δημιουργία νέων προϊόντων που σχετίζονται με τη γεωλογική κληρονομιά, σε ένα πνεύμα συμπληρωματικότητας με τα άλλα μέλη του Δικτύου.

Περισσότερα: Δίκτυο Ευρωπαϊκών Γεωπάρκων